

РЕШЕНИЕ

№ 390

гр. София, 18.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на единадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Цветко Лазаров Въззивно гражданско дело № 20211000501858 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 от ГПК.

С решение № 261715 от 12.03.2021 г., постановено по гр.д. № 9955/2020 г. от Софийски градски съд е осъдил ответника – Б. Д. Д., ЕГН ***** да заплати на Министерство на отбраната на Република България:

- на основание чл. 260, ал. 1 от Закон за отбраната и въоръжените сили на Р. България /ЗОВСРБ/ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, сумата от 28 340.01 лева, представляваща подлежащи на възстановяване разходи за издръжка и обучение, пропорционални на неспазения срок за носене на военна служба, на основание договор № 1-25-36/487 от 13.08.2011 г., ведно със законната лихва, считано от деня на подаване на исковата молба в канцеларията на съда – 07.01.2020 г.;

- на основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, сумата от 2 550.60 лева, представляваща обезщетение за забава върху главницата, в размер на законната лихва, за периода от 18.02.2019 г. до 07.01.2020 г., като е отхвърлил

иска до пълния предявен размер от 2 763.15 лева;

Първоинстанционният съд с посоченото решение е осъдил ответника – Б. Д. Д., ЕГН ***** да заплати на Министерство на отбраната на Република България, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, деловодни разноски, в размер на сумата от 1 644.12 лева.

Решението на първоинстанционния съд се обжалва от ответника - Б. Д. Д., ЕГН ***** с доводи за неправилност, поради необоснованост, допуснато нарушение на материалния закон на съдопроизводствените правила.

Жалбоподателят поддържа, че е осъден да възстанови разходи за издръжка и обучение в Националния военен университет по подзаконов нормативен акт /Наредба № Н – 1 от 14.01.2013 г./, който е отменен в хода на това съдебно производство с влязло в сила решение, постановено от Върховния административен съд.

Жалбоподателят поддържа още, че:

- започнал е обучението си преди влизането в сила на този подзаконов нормативен акт и той не може да се приложи към процесния договор за военна служба, който е сключен през 2011 г.;

- отмяната на Наредбата води до отсъствие на нормативна уредба за изчисление на разходите за издръжка и обучение, а новата Наредба, макар и да е влязла в сила в хода на съдебното производство не може да намери приложение за възникнали преди това задължения;

- разходите за възстановяване са изчислени без да се отчете завършения от него факултет и произтичащите от това специфики;

Моли въззивния съд да отмени изцяло обжалваното решение и вместо това да отхвърли изцяло предявените иски.

Насрещната страна - Министерство на отбраната на Република България, чрез своя процесуален представител в съдебното заседание пред въззивния съд моли да се потвърди решението на първоинстанционния съд в обжалваната част и да се присъдят направените деловодни разноски.

Софийски апелативен съд, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, установи следното:

Въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена в срок от надлежна страна срещу валиден и допустим съдебен акт, който подлежи на обжалване по посочения процесуален ред.

При преценката за основателността на жалбата, съдът взе предвид следното:

Ищецът – Министерство на отбраната на Република България е предявил против Б. Д. Д., ЕГН ***** иск с правно основание чл. 260, ал. 1 от ЗОВСРБ и иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Ищецът твърди в обстоятелствената част на исковата молба, че ответникът и началникът на Национален военен университет „Васил Левски“, последният като упълномощено от министъра на отбраната длъжностно лице на 13.08.2011 г. са сключили договор за военна служба № 1-25-36/487.

Ищецът твърди още, че:

- с посочения договор ответникът, като курсант е поел задължението след срока на обучението да носи военната служба като професия, в продължение на 10 г.;

- ответникът след 5-годишния срок на обучение е произведен в офицерски чин и започнал изпълнение на военна служба, считано от 22.07.2016 г.;

- със заповед МЗ № КВ – 548 от 10.12.2018 г., изменена със заповед МЗ № КВ - 7 от 02.01.2019 г., договорът за военна служба на ответникът е прекратен на основание чл. 163 от ЗОВСРБ, считано от 20.01.2019 г.;

- срокът на неизпълнение на задължението за носене на военна служба е 7 години, 6 месеца и 2 дни

- частичното неизпълнение на задължението обосновава отговорността по чл. 260, ал. 1 от ЗОВСРБ, за възстановяване на разходите за издръжка, обучение, квалификация и/или преквалификация пропорционално на срока на неизпълнението;

- общите разходи за обучението и издръжка за срока на обучение са в

размер на 46 139.89 лева, от които на възстановяване, съобразно срока на неизпълнение са в размер на 34 630.57 лева;

- размерът на задължението на ответника след прихващане на дължимите му се обезщетения и вземания е 28 340.01 лева;

- връчена е покана за доброволно изпълнение на 18.01.2019 г., но сумата не е възстановена;

С предявените иски поискал ответникът да възстанови разходите за издръжка и обучение, в размер на сумата от 28 340.01 лева, ведно със законната лихва, считано от деня на подаване на исковата молба в канцеларията на съда – 07.01.2020 г., както и сумата от 2 763.15 лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, за периода от 18.02.2019 г. до 03.02.2020 г.

Поискал присъждане на направените деловодни разноски.

Ответникът - Б. Д. Д., ЕГН ***** подал отговор на исковата молба /л. 21 от първоинст. п-во, осъществило се пред Окръжен съд Плевен/, с който оспорил основателността на предявените иски и поискал да се отхвърлят с доводи, че подзаконовия нормативен акт, определящ методиката за начисление на подлежащите за възстановяване разходи за издръжка и обучение е приет след сключването на договора за военна служба и в нарушение на Закона за нормативните актове. При условията на евентуалност поискал размерът на разходите, които следва да се възстановяват да се компенсират с неговите насрещни вземания за обезщетения и допълнителни възнаграждения.

Поискал да се присъдят направените деловодни разноски.

От фактическа страна:

-

Първоинстанционният съд с доклада по делото е указал на всяка една от страните да установи със способите и средствата предвидени в ГПК всички правнорелеванти факти, на които основава своите претенции или възражения.

Внимателно е анализирал събраните доказателства и изложил мотиви, които въззивният съд възприема изцяло и постановявайки своето решение препраща към тях, на основание чл. 272 от ГПК, но за пълнота на настоящото изложението намира, че следва да се посочат основните правно значими факти.

-

От събраните по делото доказателства се установява, че ответникът и началникът на Национален военен университет „Васил Левски“, последният като упълномощено от министъра на отбраната длъжностно лице на 13.08.2011 г. са сключили договор за военна служба № 1-25-36/487.

С посочения договор ответникът, като курсант, е поел задължението след срока на обучението в продължение на 10 години да носи военната служба като професия.

Ответникът след 5-годишния срок на обучение е произведен в офицерско звание и е започнал изпълнение на военна служба, считано от 22.07.2016 г.

Ответникът с писмено предизвестие /рапорт № 30 – 22-343 от 19.10.2018 г. е поискал да бъде освободен от военна служба.

Със заповед МЗ № КВ – 548 от 10.12.2018 г., изменена със заповед МЗ № КВ - 7 от 02.01.2019 г., договорът за военна служба на ответника е прекратен, на основание чл. 163 от ЗОВСРБ, считано от 20.01.2019 г.

Срокът на неизпълнение на задължението за носене на военна служба в продължение на десет години възлиза на 7 години, 6 месеца и 2 дни.

Договорът и следващите заповеди за назначаване на офицерска длъжност, за прекратяването на договора, отчисляването на ответника от списъчния състав, финансовата справка, изходяща от военния университет за разходите за издръжката и обучението като курсант, поканата за доброволно изпълнение и за датата на връчване са приложени в първоинст. п-во, осъществило се пред Районен съд Плевен.

В първата инстанция, осъществила се пред Софийски градски съд са приети основното и допълнителното заключение на вещото лице, извършило счетоводна експертиза, установяващи размера на разноските, които

ответникът дължи на ищеца, който размер е пропорционален на срока на неизпълнение на задължението за носене на 10 години военна служба след завършване на обучението.

Разходите за издръжка и обучение за периода от 13.08.2011 г. до 10.12.2018 г. са в размер на 46 162.27 лева, от които:

- за първи курс, за периода от 13.08.2011 г. до 31.08.2012 г. възлизат на 4865.32 лева;

- за втори курс, за периода от 01.09.2012 г. до 31.08.2013 г. възлизат на 10 586.73 лева;

- за трети курс, за периода от 01.09.2013 г. до 31.08.2014 г. възлизат на 10 435.01 лева;

- за четвърти курс, за периода от 01.09.2014 г. до 31.08.2015 г. възлизат на 11 369.72 лева;

- за пети курс, за периода от 01.09.2015 г. до 31.08.2016 г. възлизат на 8 905.49 лева;

Ищецът е компенсирал дължимите се на ответника обезщетения при прекратяване на договора за военна служба, общо в размер на 6 290.36 лв., от които 2 997.56 лева са две brutни месечни възнаграждения; обезщетение за неизползван платен отпуск, в размер на сумата от 2 600.08 лева, дължимо трудово възнаграждение за месец януари 2019 г., в размер на 499.93 лв., неусвоен вещев лимит, пропорционално за 2019 г., в размер на 30.59 лева; за храна за месец декември 2018 г., в размер на сумата от 47.20 лева; компенсационни суми за месец декември 2018 г., в размер на 115 лева.

Дължимата се сума за възстановяване на разходи за издръжка и обучение от страна на ответника възлиза на 28 357.03 лева.

Заклученията се основават на финансовата справка, изготвена от началника на военния университет, съобразно направените бюджетни разходи /обща, за учебен процес, издръжка и развитие на учебната материална база и за издръжка на администрация, преподавателски състав и помощен персонал.

Заклученията на вещото лице са съобразени с критериите за оценка на

разходите, заложи в Наредба № Н – 1 от 14.01.2013 г., която е отменена в хода на това съдебно производство с влязло в сила решение, постановено от Върховния административен съд и новата Наредба, която установява идентична методика.

Законната лихва върху главницата от 28 357.03 лева, за периода от 18.02.2019 г. до деня на подаване на исковата молба – 07.01.2020 г. възлиза на сумата от 2 550.60 лева.

От правна страна:

Предметът на въззивното производство е очертан с подадена от ответника въззивна жалба и спорът се концентрира до основателността на предявените искове, а при тяхната основателност до размер на разходите, които подлежат на възстановяване.

По главния иск с правно основание чл. 260, ал. 1 от ЗОВСРБ, съгласно който военнослужещите, освободени от военна служба на основание [чл. 163](#) и [165](#) преди изтичането на първоначалния срок на военната служба по [чл. 142, ал. 5](#), чл. 143, ал. 1 и чл. 144, ал. 3 и на удължения срок по [чл. 145, ал. 1](#), дължат възстановяване на разходите за издръжка, обучение, квалификация и/или преквалификация пропорционално на срока на неизпълнението.

Законът е обнародван в ДВ, бр. 35 от 2009 г. и в сила

Предявения иск е основателен в пълния предявен размер, поради което следва да се осъди ответника да заплати на ищеца сумата от 28 357.03 лева, ведно със законната лихва, считано от деня на подаване на исковата молба в канцеларията на съда – 07.01.2020 г.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, имащ за предмет присъждане на обезщетение за забава върху главницата, в размер на

законната лихва:

Ответникът е в забава, за периода от 18.02.2019 г. до деня на подаване на исковата молба – 07.01.2020 г., поради което обезщетението за забава, възлиза на сумата от 2 550.60 лева, до който размер искът е основателен и подлежи на отхвърляне, за разликата до пълния предявен размер от 2 763.15 лева.

С оглед на изложеното въззивната жалба, подадена от ответника е неоснователна, поради което следва:

- да се потвърди решението на първоинстанционния съд в частта, в която ответникът е осъден да заплати сумата от 28 357.03 лева, ведно със законната лихва, считано от деня на подаване на исковата молба в канцеларията на съда – 07.01.2020 г.;

- да се потвърди решението на първоинстанционния съд в частта, в която ответникът е осъден да заплати сумата от 2 550.60 лева, представляваща обезщетение за забава върху главницата, за периода от 18.02.2019 г. до деня на подаване на исковата молба – 07.01.2020 г.;

- в частта за разноските;

Решението на първоинстанционния съд в частта, в която е отхвърлен акцесорният иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, за разликата над уважения до пълния предявен размер не е обжалвано от ищеца и е влязло в сила.

Настоящият въззивен състав не споделя доводите на ответника за неоснователност на предявените искове.

Това е така, защото главното задължение за възстановяване на разходите за издръжка, обучение и преквалификация при предсрочно прекратяване на договора за военна служба произтича пряко от ЗОВСРБ - чл. 260, ал. 1.

Подзаконовия нормативен акт - Наредба № Н – 1 от 14.01.2013 г. е приет и бил в сила към датата на прекратяване на договора за военна служба, отменен е в хода на това съдебно производство по реда на АПК и пак в хода

на настоящия процес е в сила нов подзаконов нормативен акт /Наредба № Н – 11 от 29.10.2020 г./, установяващ същите критерии и методики за определяне на подлежащите на възстановяване разходи за издръжка, обучение и преквалификация.

Подзаконовите нормативни актове са издадени от министъра на отбраната, на основание чл. 260, ал. 4 от ЗОВСРБ, овластен да определя реда и начина за изчисляване на разходите за издръжка, обучение, квалификация и/или преквалификация.

Критериите и методиките за изчисление на разходите за възстановяване се основават на финансовата справка, изходяща от Националния военен университет, който е разпоредител на предоставения бюджет.

Изрично във финансовата справка за всяка една от учебните години на ответника е посочено, че не включва разходите по отношение на обучаемите от специализация „летец –пилот“ за боеприпаси и ГСМ, като тези разходи са изрично посочени по размер и не се отнасят за другите факултети и специалности.

Ответникът е обучаван във факултет „Авиационен“ по специалност „летец –пилот“.

По разноските:

С оглед изхода на спора, ответникът следва да заплати на ищеца деловодни разноски /юрисконсултско възнаграждение/, на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК, в размер на сумата от 300 /триста/ лева.

По тези съображения, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261715 от 12.03.2021 г., постановено по гр.д. № 9955/2020 г. от Софийски градски съд **в ЧАСТТА**, в която е осъдил ответника Б. Д. Д., ЕГН ***** да заплати на Министерство на отбраната на Република България:

- на основание чл. 260, ал. 1 от ЗОВСРБ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, сумата от 28 340.01 лева, представляваща подлежащи на възстановяване разходи за издръжка и обучение, пропорционални на неспазения срок за носене на военна служба, на основание договор № 1-25-36/487 от 13.08.2011 г., ведно

със законна лихва, считано от деня на подаване на исковата молба в канцеларията на съда – 07.01.2020 г.;

- на основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, сумата от 2550.60 лева, представляваща обезщетение за забава върху главницата, за периода от 18.02.2019 г. до 07.01.2020 г., като е отхвърлил иска до пълния предявен размер от 2 763.15 лева;

ПОТВЪРЖДАВА решение № 261715 от 12.03.2021 г., постановено по гр.д. № 9955/2020 г. от Софийски градски съд в **ЧАСТТА**, в която е осъдил ответника Б. Д. Д., ЕГН ***** да заплати на Министерство на отбраната на Република България, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, деловодни разноси, в размер на сумата от 1 644.12 лева.

Решението на първоинстанционния съд в необжалваната от ответника част е влязло в сила.

ОСЪЖДА ответника Б. Д. Д., ЕГН ***** да заплати на Министерство на отбраната на Република България, на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК, направените във въззивното производство деловодни разноси, в размер на сумата от 300 /триста/ лева.

Решението може да са обжалва от страните пред ВКС на Р. България, в едномесечен срок от връчването му, при наличието на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____